

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง สนุกกับการเล่น

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

ปาฏิหาริย์

๒.

ปาฏิหารย์

คำไทยใช้ให้ถูก

ปาฏิหาริย์

[ปา-ติ-ห่าน] หมายถึง
(น.) สิ่งที่น่าอัศจรรย์,
ความอัศจรรย์

ทบทวน ความรู้เดิม

ภาพนี้คือ

การละเล่นอะไร

พี่ รรข้าวสาร

ซ่อนแอบ

หมากเก็บ

ตีวงล้อ

งูกินหาง

ม้่าก้า่านกถ้้วย

เดินกะลา

โพงพาง

มอญช้อนผ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

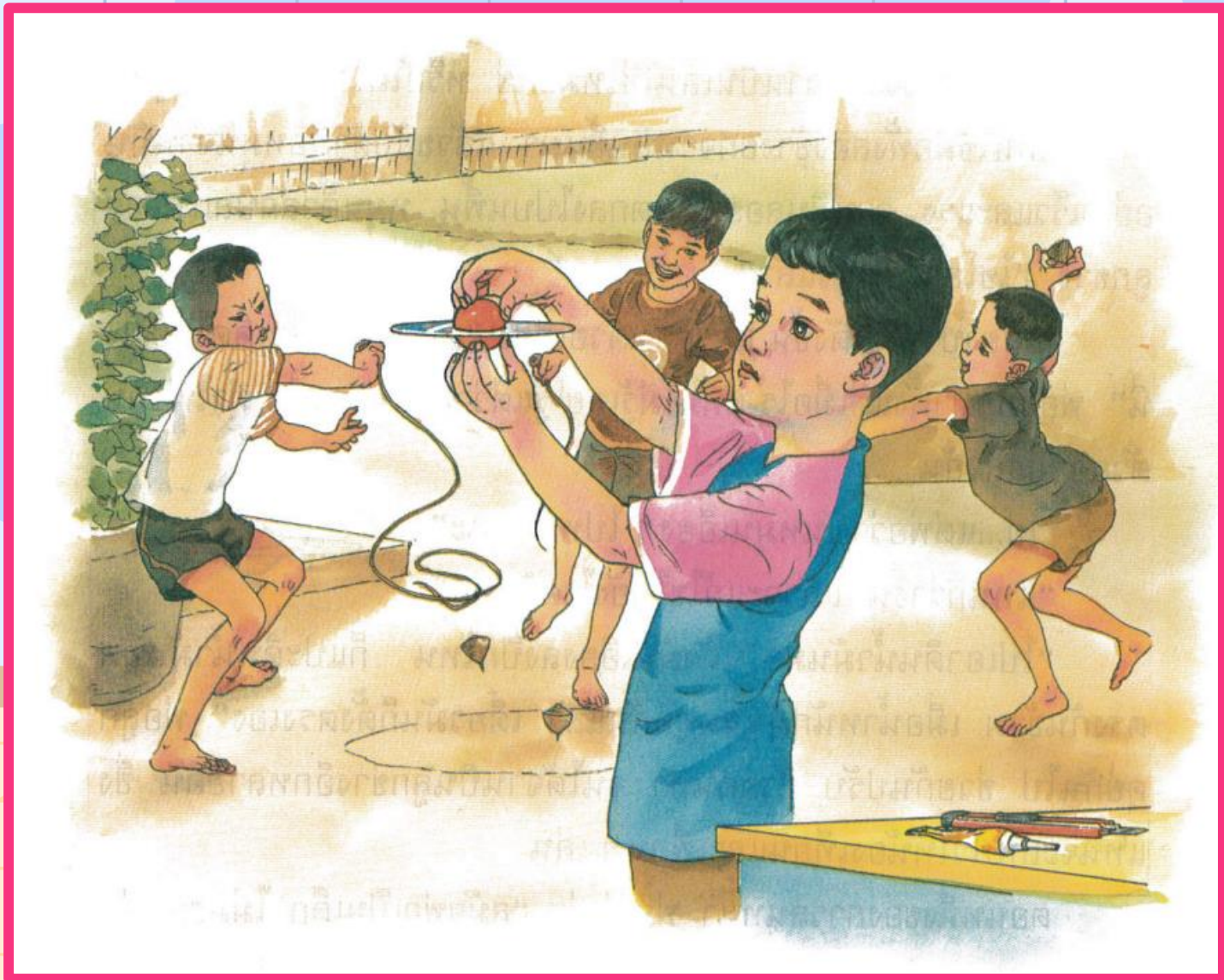
๑. ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากการอ่านเรื่อง “สนุกกับการเล่น” ได้
๒. เขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๓. มีมารยาทในการอ่าน

เพิ่มเติม
ความรู้ใหม่

นักเรียนรู้จัก
การเล่นนี้หรือไม่

นักเรียนรู้จัก
การเล่นนี้หรือไม่

ชวนอ่านวรรณกรรม

สนุกกับการเล่น

หากทำเป็นประดิษฐ์ได้

สร้างของเล่นแบบไทยไทย

ทำง่ายง่ายเล่นได้ดี

การอ่านในใจเพื่อจับใจความ

- ๑) ไม่ชี้ตามตัวอักษร
- ๒) กวาดสายตาอย่างรวดเร็ว
- ๓) ไม่อ่านออกเสียงหรือทำปากขมุบขมิบ
- ๔) มีสมาธิ ทำจิตใจให้จดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน
- ๕) จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้

สนุกกับการเล่น

วันนี้ทั่วทั้งบ้านค่อนข้างเงียบ เพราะแม่พาน้องเทียนออกไปซื้อของใช้สำหรับผู้หญิง ผู้ชายอย่างพ่อและแทนเลยขอยู่บ้าน พ่อหายเงียบไปอยู่ที่โต๊ะทำงาน เห็นบอกว่ามีงานด่วนต้องรีบทำให้เสร็จ

แทนรู้สึกตัวเองเหมือนเป็น “หนูน้อยผู้โดดเดี่ยว” ของเล่นที่มีอยู่ก็เล่นจนเบื่อ เกมในคอมพิวเตอร์แทนก็ไม่นิยม เพราะพ่อเคยบอกว่าการนั่งอยู่หน้าจอนานเกินไป จะทำให้เสียสายตา ก่อนวัยอันควร ร่างกายแทบไม่ได้เคลื่อนไหว นอกจากนิ้วที่กระดิกคลิกเมาส์เท่านั้น จึงทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง ซึ่งพ่อลูกมีความเห็นตรงกันว่า เด็กๆ ควรแบ่งเวลาให้คอมพิวเตอร์ และการออกกำลังกายให้พอเหมาะ จะทำให้มีสุขภาพดี

แทนเป็นเด็กที่ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ชอบคิดและประดิษฐ์ของเล่นเอง หรือได้ความคิดจากการอ่านหนังสือ เมื่อทดลองแก้ไขจนพอใจแล้ว จึงให้น้องและเพื่อนๆ เอาไปเล่น

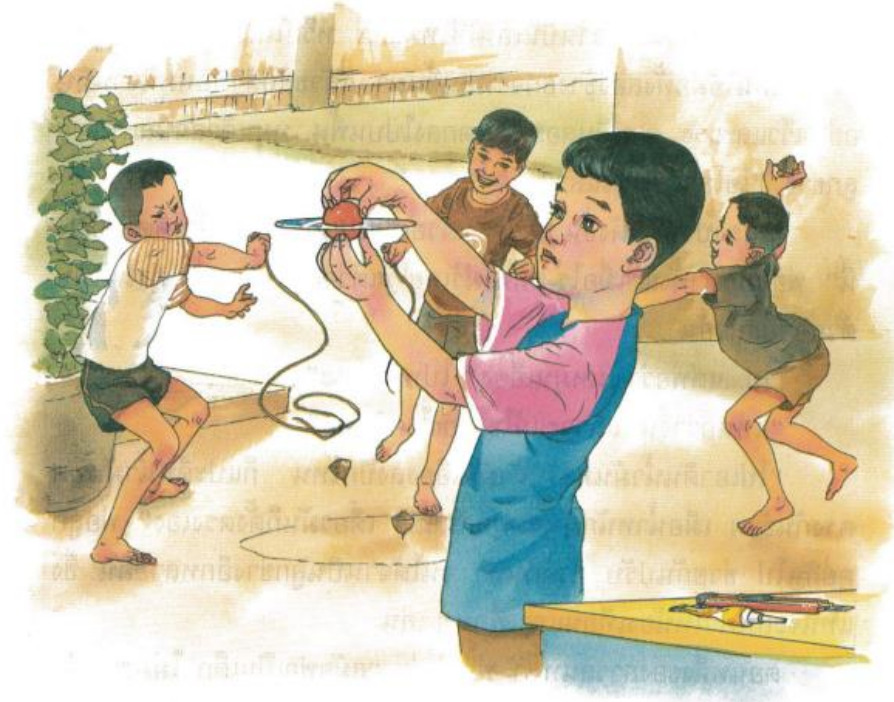
แทนเดินสำรวจไปทั่วบ้าน เพื่อหาว่ามีอะไรบ้าง ที่จะดัดแปลงเป็นของเล่นได้ สิ่งที่แทนพบคือลูกปิงปองข้างชอกตู้ ผ่นซีดีเก่าที่ไม่ใช้แล้วบนโต๊ะทำงาน และลูกข้างในกล่องของเล่นเก่าๆ

“เดี๋ยวหาเชือกมาหมุนลูกข้างก็เล่นได้แล้ว แต่ซีดีกับปิงปอง แบนกับกลม จะทำอะไรดีนะ” แทนคิดกลางเพ่งมองของสองสิ่งไปมา เพื่อหาทางเชื่อมโยง และพลิกแพลงให้แบนกับกลม รวมกันเป็นหนึ่งเดียว

“เฮ้อ! คิดไม่ออก เล่นลูกข้างดีกว่า” แทนไปหาเชือกมาพันลูกข้าง พ่อสอนไว้ว่า ต้องมีสมาธิในการพันเชือกให้เรียบเสมอกันและแน่น เมื่อขว้างลูกข้างออกไปด้วยแรง และกระตุกเชือกกลับอย่างรวดเร็ว แรงเหวี่ยงที่พอเหมาะทำให้ลูกข้างหมุนได้นานและเร็ว คนที่เล่นเก่งอย่างพ่อใช้เชือกคล้องลูกข้าง ให้ขึ้นมาหมุนบนฝ่ามือได้อย่างไรก็ไม่รู้ แทนอยากทำได้ อย่างพ่อบ้าง

สนุกกับการเล่น

แทนใช้มือทั้งสองข้างยกจานบินขึ้นมา

ช่วงเวลาที่มองดูลูกข้างหมุน แทนเกิดความคิดแวบขึ้นมาทันที
“เสร็จฉันละ คุณกลมกับคุณแบน ให้อู้อูเสียบ้าง ใครเก่งกว่าใคร”

แทนผ่าลูกปิงปองออกเป็นสองส่วน เอาลูกปิงปองครึ่งซีก ประคบ
ไปตรงกลางแผ่นซีดี เล็งดูให้อยู่ตรงกลางมากที่สุด แล้วใช้กาวที่โฆษณา
ว่าแม้แต่ข้างก็ยังติ่งไม่ออก ทาไปรอบๆ ขอบปิงปองเพื่อให้ยึดติดกับแผ่น
ซีดี เมื่อกาวแห้งลูกปิงปองติดแน่นดีแล้ว ก็พลิกกลับทำอีกด้าน มองดู
แล้วเหมือนจานบินของมนุษย์อวกาศ

สนุกกับการเล่น

เอ๊ะ! แทนจะทำจานบินเล่นไซ้ไหม...ไซ้ หรือไม่ไซ้ ก็ตามมาดูกัน
แทนใช้มือทั้งสองข้างยกจานบินขึ้นมา แล้วขยับฝ่ามือหมุนจานบิน
อย่างรวดเร็วและแรง จานบินลอยคว้างตกลงไปบนพื้น หมุนตัวลักษณะคล้าย
ลูกข้าง “ไซโย! สำเร็จแล้ว”

มีเสียงปรบมือดังขึ้น แล้วตามด้วยเสียง “เก่งจริงลูกพ่อ คิดได้ยังไง
นี่” พ่อออกมาตั้งแต่เมื่อไร แทนไม่รู้เลย รู้แต่ว่าคำชมของพ่อ ทำให้แทน
ตัวลอยก็แล้วกัน

“เอ...แต่พ่อว่ามันหมุนเอียงๆ ไปหน่อยนะ”

“แทนก็ว่านั่น แล้วจะแก้ไขได้ยังไงครับพ่อ”

“ไปเอาดินน้ำมันมา ถ้ามันเอียงลงปีกไหน ก็แปะดินน้ำมันทิศ
ตรงกันข้าม เมื่อน้ำหนักมันสมดุลกันแล้ว เดี่ยวมันก็ตั้งตรงเอง” พ่อลูก
คุยกันไป ช่วยกันปรับ ช่วยกันทำ จนได้จานบินลูกข้างอีกหลายอัน ซึ่ง
แทนจะเก็บไว้ให้น้องเทียนและเพื่อนๆ เล่น

ตอนหนึ่งของการสนทนา พ่อเล่าว่า “สมัยพ่อเป็นเด็ก ไม่มีของเล่น
ขายมากมายเหมือนตอนนี้ บ้านคุณปู่อยู่ในสวน พวกเราเด็กๆ ก็ต้อง
คิดหาของเล่น ประดิษฐ์ของเล่นกันเอง อย่างที่แทนทำนี้แหละ หาวัดดู
ที่มีอยู่ในบ้านบ้าง ตามธรรมชาติบ้างมาช่วยกันทำ เล่นคนเดียวไม่สนุก
ต้องเล่นกันหลายคน สมัยก่อนบ้านไม่มีริ้วเป็นกำแพงอย่างนี้ เด็กๆ ริ่ง
เข้าออกเล่นบ้านโน้นบ้านนี้ได้ บรรดาพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็รู้จัก
กันหมด เป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน ไปเล่นบ้านไหน ก็กินขนมบ้านนั้นได้”

“แล้วพ่อก็มีของเล่นอะไรบ้างครับ” แทนถามด้วยความสนใจ

พ่อหัวเราะสีหน้าแจ่มใสเมื่อนึกถึงอดีต “เราเล่นลากกบหมาก
ตีต่างว่าเป็นรถ แทนรู้จักตีหมากไหม ตระกูลเดียวกับพวกต้นปาล์ม
นั้นแหละ เวลาใบมันแห้งร่วงลงมา โคนใบมันจะอ่อนเพราะต้องแผ่ใบ

สนุกกับการเล่น

ลำต้นเอาไว้ กว้างพอเด็กนั่งได้ ส่วนนี้แหละที่เราเรียกว่า กาบหมาก เป่ายังดูกันว่าใครจะนั่งก่อน คนที่เหลือจะจับทางปลายใบ แล้วลากไปตามเส้นทางตามแต่ผู้ลากจะพาไป คนนั่งต้องจับกาบหมากให้แน่น ประคองตัวให้ดี เพราะคนลากจะพาเราเลี้ยวลงหลุมบ้าง ลากผ่านกองหินก้อนเล็กก้อนน้อยบ้าง ทั้งเจ็บทั้งสนุก พวกพ่อสมัยเด็กๆ จะแข็งแรงกันมาก ไม่ค่อยเจ็บไข้ได้ป่วย เพราะเล่นออกกำลังกันส่วนใหญ่”

“น่าสนุกนะครับพ่อ แทนอยากเล่นบ้าง เวลาไปบ้านคุณปู่ พ่อเล่นกับแทนได้ไหมครับ”

“ได้เลยลูกชาย” พ่อขยี้ผมแทนเหมือนให้สัญญา

“แล้วป้าต๋อยล่ะครับ เล่นแบบนี้ด้วยหรือเปล่า” ป้าต๋อย คือ พี่สาวของพ่อ

ซึ่งเป็นลูกสาวคนเดียวในหมู่ลูกชาย ๔ คนของปู่

พ่อหัวเราะ

เสียงดังลั่นเมื่อพูดถึงป้าต๋อย “ป้าต๋อย

นั้นแหละเป็นหัวโจกนำพี่น้องเล่นทุกอย่าง

เตะฟุตบอล เตะ

ตะกร้อ เล่นหมด แต่บางเวลาถ้าป้าต๋อย

อยากเล่นหม้อข้าวหม้อแกง

สนุกกับการเล่น

เล่นหมากเก็บ เล่นอีตัก ซึ่งเป็นของผู้หญิงเล่น พวกพ่อก็กินต้องเล่นด้วยนะ เราถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน ยอมกันบ้าง ไม่ใช่ว่าจะเล่นแต่สิ่งที่ตัวเองชอบเท่านั้น ไม่งั้นจะไม่มีเพื่อนเล่น”

“อีตัก เป็นยังไง แทนอยากเล่น”

“เอาไว้ แม่กับน้องเทียนกลับมาก่อนดีไหม จะได้สอนให้น้องเล่นด้วย เล่นหลายคนสนุกดี” แทนเห็นด้วยกับพ่อ

“แทนไปรอพ่อที่หน้าบ้านก่อนนะ” พ่อเดินหายเข้าไปในห้องเก็บของ ครู่หนึ่งก็กลับออกมาพร้อมด้วยกะลามะพร้าวครึ่งซีกที่มีเชือกผูกโยงอยู่ ๒ คู่

“นี่ของเล่นของพ่อสมัยเด็ก ไปเจอในห้องเก็บของบ้านคุณปู่ ว่าจะเอาให้แทนดูหลายครั้งแล้ว ลืมทุกที” พ่อส่งกะลามะพร้าว ที่ขัดจนกะลาชั้นมัน เป็นกะลาด้านหัวที่มีตามะพร้าวอยู่สามตา แต่รูโตที่สุดถูกเจาะร้อยเชือกเส้นใหญ่ ยาวประมาณ ๑ เมตร ผูกปมตรงปลายเชือก ทำให้เชือกไม่หลุดออกจากกะลา เชือกเส้นหนึ่งร้อยกะลาได้ ๒ ซีก

“เขาเรียกว่าวิ่งกะลาหรือเดินกะลา มา เดี่ยวพ่อจะเดินให้ดู” พ่อขึ้นเหยียบกะลา ใช้นิ้วเท้าคีบเชือกไว้ มือดึงเชือกให้ตึง แล้วออกวิ่ง เสียงดังกุกกักๆ พ่อวิ่งได้เก่งมากไม่ตกเลย แทนเอากะลาอีกคู่หนึ่งมาว้างบ้างใหม่ ๆ ว้างไม่ถนัด แทนยังทรงตัวไม่ได้ เลยตกจากกะลาหลายครั้ง แต่พอเล่นได้สักพัก แทนเริ่มรู้สึกคุ้นเคย ทรงตัวได้ดีขึ้น เลยขอทำพ่อแข่ง พ่อต่อให้แทนนำหน้าไปก่อน ๕ ก้าว ถึงกระนั้นแทนก็ยังแพ้พ่ออยู่ดี เพราะพ่อชยาวกว่า

แทนคิดว่าของเล่นชิ้นนี้ถูกใจจริงๆ ประหยัดด้วย ไปขอกะลาแม่ค้าในตลาด จะลงทุนก็แค่ซื้อเชือกเท่านั้น แล้วเป็นของเล่นที่ฝึกการทรงตัวได้ดีมากอีกอย่างหนึ่ง

สนุกกับการเล่น

ของเล่นชิ้นนี้ถูกใจจริงๆ ประหยัดด้วย

ขณะที่พ่อลูกนั่งพักผ่อน น้าหวานหมดกันไปคนละแก้วแล้ว พ่อถามลูก “เคยเป่ากบไหม”

แทนหันมาทำตาโตกับพ่อ “ตัวกบ แทนยังไม่กล้าจับเลย แล้วพ่อจะให้แทนเอาปากเป่าอีก ยี้! ไม่เอาหรอกครับ ขยะแขยง”

พ่อหัวเราะก๊าก “ทำไมเซยจังลูก ไม่ใช่เอาตัวกบจริงๆ มาเป่า คำว่าปากกบที่พูดถึงนี่หมายถึงเป่ายาง เอ้า! ไปเอายางรัดตุ้มมา ๒ เส้น เดี่ยวพ่อจะสอนให้”

สนุกกับการเล่น

พ่อลูกนอนพังกาบบนพื้นบ้าน มียางรัดถุงวางอยู่ตรงหน้าคนละเส้น ระยะห่างกันพอประมาณ สองพ่อลูกต่างผลัดกันเป่ายางให้เคลื่อนที่เข้าหากัน ถ้าใครสามารถเป่ายางเส้นของตนให้ขึ้นไปซ้อนทับอีกฝ่ายหนึ่งได้ ก็เป็นฝ่ายชนะ ได้ยางของอีกฝ่ายหนึ่งมา แม้จะเล่นเป็นครั้งแรก แต่แทนก็สามารถเอาชนะพ่อได้ เพราะแทนสังเกตเห็นขอบยางเส้นของแทน มีรอยกระดกขึ้นไม่แบนราบไปกับพื้น แทนจึงพยายามเป่าให้มูนั่นวิ่งเข้าหาพ่อ จริงอย่างที่คาด พ่อแทนเป่าพรวดเป็นครั้งสุดท้ายส่วนกระดกนั้นขึ้นไปเกยทับยางของพ่อได้ง่ายดาย พ่อชมว่าแทนมีปฏิภาณไหวพริบ การเล่นนั้นไม่ใช่เอาแต่สนุกอย่างเดียว แต่ต้องรู้จักใช้ความคิด และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วย แทนคิดว่า การเล่นอย่างนี้ต้องหายใจทั้งสั้นและยาว แรงและเบาเท่ากับเป็นการออกกำลังกายไปในตัว

ตอนบ่ายเมื่อแม่พาน้องเทียนกลับบ้าน แทนบอกให้น้องรู้ว่า พ่อจะสอนให้เล่นอีตัก น้องเทียนร้องกรี๊ดกร๊าด จะขอพ่อสอนให้เล่นเดี๋ยวนั้น แต่แม่บอกว่า ทุกคนต้องช่วยแม่ทำกับข้าวก่อน กินข้าวล้างจานเสร็จแล้วจึงจะเล่นกัน เพราะแม่ก็อยากเล่นด้วย วันนั้นในครัวจึงโกลาหล เพราะมีผู้ช่วยเต็มไปหมด

แล้วเวลาที่ทุกคนรอคอยก็มาถึง พ่อพับกระดาษคล้ายซ้อนแจกทุกคน แม่นำเม็ดน้อยหน้าจากผลไม้เป็นของทุกคน มาล้างให้สะอาดแล้วซับให้แห้ง พ่อใช้แปรงดินสอพองเขียนพื้นเป็นวงกลมกว้างพอประมาณ แล้วให้ทุกคนนั่งล้อมวง

แม่เล่นให้ดูก่อนเป็นคนแรก แม่ทอดเม็ดน้อยหน้าลงกับพื้น ระวังไม่ให้เม็ดกระเด็นออกนอกวง มิฉะนั้นจะถูกปรับแพ้ แม่ใช้ช้อนกระดาษตักที่ละเม็ด เลือกตักเม็ดที่อยู่เดี่ยวๆ ก่อน เม็ดที่ตักได้มากองไว้ข้างๆ ตัว

สนุกกับการเล่น

แม่ทอดเม็ดย่อยหน้าลงกับพื้น ระวังไม่ให้เม็ดกระเด็นออกนอกวง

พอเหลือเม็ดที่เป็นคู่เกือบชิดกัน แม่จะบีบซ้อนให้แคบลง แล้วใช้ความรวดเร็ว ดักจับ แม่ทำสำเร็จ เม็ดที่วางคู่กันไม่กระเทือน แม่จึงเล่นต่อได้ แต่คู่ต่อไปแม่ทำไม่สำเร็จ เพราะแม่ดักติดขึ้นมาทั้งสองเม็ด แม่ต้องยุติการเล่น
พ่อเล่นต่อ พ่อเล่นอย่างเบามือแต่รวดเร็ว สมเป็นลูกชาวสวนที่ คุยว่าเล่นมาแต่เด็ก เพราะการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ของพ่อดีเยี่ยม แต่พ่อก็แพ้จนได้ เพราะเม็ดกองสุดท้ายติดเป็นกระจุก พ่อดักจับก็กระเทือนไปทั้งกอง ใครจะแพ้หรือชนะต้องมานับเม็ดแข่งกัน ผลปรากฏว่า แม่ชนะพ่อไปอย่างเฉียดฉิว จากนั้นพ่อ แม่ ลูก ร่วมเล่น อีตักกันอย่างสนุกสนาน

ของเล่นไม่จำเป็นต้องซื้อหาด้วยราคาแพง เราสามารถคิดเองทำเองได้ จากภูมิปัญญาของเรา เพื่อนๆ ช่วยแทนคิดชื่อว่า ของเล่นที่ดีเป็นอย่างไร และให้ประโยชน์อะไรบ้าง

ตอบคำถามจากการอ่าน

- ๑) ตัวละครมีใครบ้าง
- ๒) เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น
- ๓) เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน

ตอบคำถามจากการอ่าน

๔) เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไร

๕) บรรยากาศเป็นอย่างไร

๖) บทสรุปของเหตุการณ์เป็นอย่างไร

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๙ เรื่อง การตอบคำถามจากการอ่านให้นักเรียน
๒. ครูอธิบายคำชี้แจงใบงานให้นักเรียนเข้าใจ
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในใบงาน ช่วยเหลือนักเรียนสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผล

บทบาทนักเรียนปลายทาง

๑. นักเรียนอ่านคำชี้แจงใบงานที่ครูมอบหมาย
๒. นักเรียนสามารถสอบถามได้หากมีข้อสงสัย
๓. นักเรียนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมในใบงานให้สำเร็จ

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การตอบคำถามจากการอ่าน

คำชี้แจง ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และเขียนสรุปความจาก
การอ่านจับใจความเรื่อง “สนุกกับการเล่น”

๑. ตัวละครมีใครบ้างและเหตุการ์ณเกิดขึ้นที่ไหน
๒. เหตุการ์ณเกิดขึ้นเมื่อไร และเกิดอะไรขึ้น
๓. บรรยากาศเป็นอย่างไร
๔. บทสรุปของเหตุการ์ณเป็นอย่างไร
๕. เขียนสรุปความจากการอ่านจับใจความเรื่อง “สนุกกับการเล่น”

สรุป

บทเรียน

สรุปบทเรียน

การเล่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ทุกชาติทุกภาษา ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด การเล่นทำให้มนุษย์ได้ผ่อนคลาย ความตึงเครียด จากงานในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นยังเป็นการ เสริมสร้างกำลังกายให้แข็งแรง ลับสมองให้มีสติปัญญาแหลมคม มีจิตใจเบิกบาน สนุกสนานร่าเริง ทั้งยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ อันดีขึ้นในหมู่มวลมนุษย์ การเล่นมีมาแต่สมัยใดไม่มีใคร กำหนดแน่นอนได้ เพียงแต่สันนิษฐานกันตามประวัติศาสตร์ เท่านั้น

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น
๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

บทเรียนครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง

และข้อคิดเห็น

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

